

Чеботенко О. Р.

**ЯВИЩЕ ЕМПАТІЇ ЯК СПОСІБ ОСОБИСТІСНОЇ АДАПТАЦІЇ
ТА ВЗАЄМОДІЇ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ, ТА ЯК ОСОБА ФОРМА
ПРИКОРДОННИХ СТАНІВ ЛЮДИНИ.**

Науковий керівник: асист. Древаль М.В.

Актуальність: Сприйняття емоцій і емоційного стану людини, його емоційної особистості набуває особливої значущості у зв'язку з поточними тенденціями розвитку сучасного суспільства в психосфері , а також набуттям ним раціонального і прагматичного мислення в зв'язку з проривами технологій і науки . Всі ці фактори є суттєво важливими в розумінні прикордонних станів.

Явище емпатії набуває пристальної уваги, так як є ключем до розуміння емоційного комунікативного і когнітивного механізму , а також є відповіддю на безліч рішень психологічних проблем і фізіологічних патологій, котрі виникають через зневаження прикордонних станів.

Емпатія – це складний і багатокомпонентний механізм, незамінний в людській взаємодії , який передбачає усвідомлення емоційного фізіологічного стану іншого індивіда , сприйняття цього стану, його інтерпретування .

Вона є одним з регуляторних факторів взаємодії та адаптації у взаєминах між людьми . Вона проявляється у прагненнях надати допомогу і підтримку , пристосується до тієї чи іншої групи суспільства , увійти в контакт і пристосується до опонента , розвинути гуманістичні здібності і цінності особистості, розумінні поточних обставин. А її відсутність , в наслідок порушення психоемоційних станів , може бути проявлена у вигляді соціофобії , затворництва , віллюдництва , а також може бути причиною появи аутизму , шизоїдного розладу особистості, психозів і неврозів.

Мета: виявити експериментальним методом у студентів-медиків наявність і рівень особистісних емпатичних здібностей.. Сформулювати

основну ідею пристосовності до соціуму за рахунок використання явища емпатії.

Матеріали та методи дослідження. У представленому дослідженні взяло участь 187 студентів харківського національного медичного університету у віковій категорії від 18 до 23 років. Участь взяло 66,3% жінок і 33,7% чоловіків. Респонденти були поділені в залежності від курсу та профілю факультета на 4 групи, а також в залежності від статі на 8 підгруп. Дослідження з метою виявлення емпатичних здібностей і їх рівня вироблено із застосуванням психо-діагностичного методу: «Методика діагностики рівня емпатії І. М. Юсупова». Достовірність отриманих даних було перевірено за допомогою застосування системи «щирості» за методикою І. М. Юсупова. Аналіз даних проводився з використанням Google сервісів.

Результати дослідження та обговорення.

В ході дослідження був проведений аналіз стану емпатичних станів та механізмів особистісної адаптації та взаємодії, аналіз показника психічного здоров'я, а також рівневої градації загальних емпатичних здібностей. Було встановлено, що у обстежуваних респондентів виявлено дуже високий і високий рівень емпатії (78% та 16,6% відповідно), наявність середнього рівня емпатії був виявлений тільки у 4,3% респондентів, низький рівень – у 1,1% досліджуваних. За результатами порівняльного аналізу між чоловіками і жінками було виявлено, що 85,5% жінок і 63,5% чоловіків мають дуже високий рівень емпатії.

Дуже високий рівень емпатійності може проявлятися у вигляді гіперчутливості з проявами загострень емоційного відгуку. У людей загострені процеси сприйняття слабо впливають подразників, і як наслідок спостерігається перенапруження психоемоційного стану. Можуть бути ускладнені механізми особистісної адаптації та взаємодії з навколишнім середовищем. Швидке системне виснаження, перенапруження і втома центральної нервової системи нерідко супроводжують таких людей. Схильність до неврологічних і психічних патологічних станів в разі

психоемоційного виснаження. Висока ймовірність виникнення неврозів, невритів, психозів і т.д..

Висновки.

1. У студентів харківського національного медичного університету 1 курсу та 2 курсу лікувальних та педіатричних факультетів виявили дуже високий рівень емпатических здібностей , а також близько третини було зафіксовано наявність високого рівня емпатії.

2. Високі рівні емпатичних здібностей є особливістю студентів-медиків, яка була сформована під час здобуття професійної освіти , і є наслідком специфіки професійного навчання юних фахівців, об'ємів розумових навантажень , частими стресовими ситуаціями.

3. Визначається дуже високий рівень активності механізмів особистісної адаптації і взаємодії з навколишнім середовищем у студентів-медиків , що є також високим показником становлення в суспільстві своєї особистості .

4. Зазначається висока ймовірність негативних наслідків , а саме загострення емоційного відгуку, перенапруження психоемоційного стану, знижена стресостійкість , психоемоційне вигорання , а також прояв неврологічних патологічних станів (неврози , психози і т.д.).